

KANNANOTTO

Lohjan kaupunki / Hallitus
Lohjan kaupunki / Sosiaali- ja terveyslautakunta

1.10.2018

Omaishoitajaliiton ja Hiiden seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry kannanotto omaishoitoon kohdistuviin toimenpiteisiin

Arvoisa päättäjä

Omaishoitajaliitto ja Hiiden seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry ovat erittäin huolissaan Lohjan kaupungin suunnitelmista heikentää omaishoidon tukemista ja siten saattaa vaativaan hoivatyöhönsä sitoutuneet omaishoitajat kohtuuttomaan tilanteeseen.

Julkisuuteen tulleen esityksen mukaan Lohjalla esitetään uusia omaishoidon tuen myöntämisen kriteerejä. Toteutuessaan esitys veisi omaishoidon kehittämistä väärään suuntaan. Jos omaishoidosta ei tehdä inhimillistä ja houkuttelevaa, kaupungille on tiedossa huomattavia lisäkustannuksia ympärivuorokautisen hoidon järjestämisessä omaishoidon sijaan. Pahimmillaan osalle omaishoitoperheistä käy niin, että omaishoidon tuen sopimus loppuu, mutta omaishoitotyö jatkuu.

Valtio on tänä vuonna myöntänyt kunnille 75 miljoonaa euroa lisämäärärahaa omaishoidon kehittämiseen. Lohjan kaupungille tämä tarkoittaa arviolta 640 000 euroa lisämäärärahaa omaishoidon tukemiseen. Tuki jatkuu vuosina 2019 ja 2020. Kaupunki saa lisäksi perhehoidon kehittämiseen lisämäärärahaa arviolta 170 000 euroa, mikä mm. mahdollistaa omaishoitajien lakisääteisiä vapaita. Lohjalla tulee laatia toimenpiteet, joilla omaishoitoa vahvistetaan tähän tarkoitukseen saaduilla lisämäärärahoilla esitettyjen kriteeritiukennusten sijaan.

Lohjan kaupungin omaishoidon tuen myöntämisperusteiden ja soveltamisohjeiden mahdollinen uusiminen ajoittuu aikaan, jolloin koko Uudellamaalla valmistellaan siirtymistä yhteisen maakunnallisen omaishoidon tuen myöntämisperusteiden ja soveltamisohjeiden käyttöön. Hallinnollisesti ei ole järkevää muuttaa Lohjan kriteerejä. Missään muussakaan Uudenmaan kunnassa ei vielä linjata omaishoidon tuen asioita suhteessa maakuntaan, koska maakunnan yhteiset linjaukset päätetään aikanaan maakuntavaltuustossa, eikä palkkioluokista ja linjauksista ole nyt mitään selvyyttä.

Lähellä ja tukena

Omaishoidon tuen heikentäminen on edesvastuutonta:

1. Haluaako Lohjan kaupunki, että ennestään kuormittuneet omaishoitajat sairastuvat? Hoitotilanteessa yhden sijasta on pian kaksi hoidettavaa.
2. Haluaako Lohjan kaupunki hoitaa omaishoidettavat muulla tavoin kodin ulkopuolella? Yksi laitoshoitopaikka maksaa kunnalle 4500 -9500 euroa kuukaudessa.
3. Haluaako Lohjan kaupunki murentaa luottamuksen kaupunkiin sopimuskumppanina? Lohja ei selviydy kuntalaistensa hoito- ja huolenpitovastuusta, jos omaishoitajia ei jatkossa löydy.
4. Haluaako Lohjan kaupunki vähentää luottamusta poliittisiin päättäjiin? Omaishoidon tukeminen on kuntalaisten mielissä koettu erityisen hyväksi ja suotavaksi toimintatavaksi. Kuntalaiset eivät hyväksy tehtyä linjausta.

Omaishoitajaliitto ja Hiiden seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry vaativat, että Lohjan kaupunki turvaa kaikkien nykyisten omaishoitosopimusten jatkumisen. Peräänkuulutamme päättäjien vastuuta ottaa huomioon omaishoitajien tukeminen asianmukaisella tavalla ja määräraharauksella. Omaishoitajaliitto on laajemminkin huolissaan omaishoidon tuen asemasta, koska usein sille ei budjetoida riittävästi suhteessa tarpeeseen nähden, suhteessa perusoikeuksien § 19, jonka mukaan ”jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon”. Yleensä omaishoitajat vastaavat merkittäväällä tavalla tämän oikeuden toteutumisesta. Omaishoidon tukeen alibudjetoidaan hyvin yleisesti, ja kuntien itsehallinto varmistaa, että siitä ei seuraa kunnille sanktioita, mutta monet omaishoitajat jäävät tuen ulkopuolelle ja hoidettavien huolenpidon turvaaminen heikentyy merkittävästi.

OMAISHOITAJALIITTO RY

Anneli Kiljunen
puheenjohtaja

Sari Tervonen
toiminnanjohtaja

HIIDEN SEUDUN OMAISHOITAJAT JA LÄHEISET RY

Marianne Lind
puheenjohtaja

Laila Maininki
varapuheenjohtaja